

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 09.03.2009 i Oslo tingrett,

Saksnr.: 08-167940TVI-OTIR/01

Dommer: Tingrettsdommer Yngvild Thue

Meddommere: Prosjektleder Jorid Tveita
HR Manager Reidar Skogheim

Saken gjelder: Oppsigelse i arbeidsforhold

Kristin Valla

Advokat Nicolay Skarning

mot

Bonnier Media AS

Advokat Jan Tormod Dege

DOM

Saken gjelder oppsigelse av konstituert sjefsredaktør.

Bonnier Media AS (heretter Bonnier) er et norsk datterselskap under det svenske Bonnier-konsernet, og utgir blant annet magasinene *Costume* og *Woman*. Konsernet har 12 000 ansatte i 20 land, og det norske datterselskapet har om lag 30 ansatte. Bonnier er medlem av Magasin- og ukepresseforeningen og Norsk redaktørforening.

Kristin Valla ble ansatt i Bonnier som redaksjonssjef for motemagasinet *Costume* i mars 2006. Som redaksjonssjef var Valla ansvarlig for alt vedrørende produksjonen av bladet, herunder å sørge for at artikler og reportasjer ble produsert og levert til riktig tid. Hun arbeidet tett sammen med Vanessa Rudjord som var sjefsredaktøren i *Costume*. Da Rudjord skulle i svangerskapspermisjon ble Valla spurt om hun ville fungere som sjefsredaktør i Rudjords fravær. Hun ga uttrykk for at hun ikke ønsket dette, men da Rudjord ble sykmeldt i mars 2008 og det var problemer med å fylle vikariatet, aksepterte hun likevel jobben.

Valla ble konstituert som ansvarlig redaktør for *Costume* 17. april 2008. Det ble ikke inngått noen ny skriftlig avtale mellom Valla og Bonnier, men det ble muntlig avtalt at konstitusjonen skulle vare frem til Rudjord kom tilbake 1. august 2009. Valla gikk også umiddelbart opp i lønn fra kr. 440 000 til kr. 540 000. Som sjefsredaktør hadde Valla i tillegg til det redaksjonelle ansvaret for bladet også budsjett- og personalansvar. Det er på det rene at Valla ikke fikk noen skriftlig stillingsinstruks.

I april 2008 ble Elisabeth Gilje ansatt i et vikariat som *Costumes* skjønnhetsredaktør. Det oppsto samarbeidsproblemer mellom Valla og Gilje i juni 2008. Utgangspunktet for konflikten var at Valla besluttet selv å reise på en lanseringstur til Paris, og at Gilje ikke aksepterte Vallas beslutning. Det hadde også tidligere vært en del konflikter i *Costume*-redaksjonen, og flere medarbeidere kom etter hvert i opposisjon til Valla. Hun var uerfaren som leder og hadde problemer med å håndtere konfliktene.

Kristin Valla søkte hjelp av administrerende direktør i Bonnier, Stig Jacobsen, og Kristian Fjellheim, som var administrasjonssjef i Bonnier, til å håndtere situasjonen.

I løpet av sommeren 2008 ble det avholdt flere møter mellom Kristin Valla, Stig Jacobsen og Kristian Fjellheim som omhandlet konflikten med Elisabeth Gilje. I den forbindelse med ble utarbeidet et notat fra Fjellheim vedrørende prosessen frem til en eventuell oppsigelse av Gilje.

Elisabeth Gilje ble gitt en advarsel 11. august 2008. Denne advarselen var i hovedsak basert på innspill fra Kristin Valla. Advarselen ble revidert og moderert 1. september 2008.

Som en følge av konfliktene mottok Valla 26. august 2008 en mistillitserklæring fra de ansatte i redaksjonen, hvor det fremgår:

I lys av den senere tids hendelser føler medlemmene av Costume-redaksjonen seg utrygge i forhold til ledelsen og har mistillit til sin sjef, Kristin Valla.

Redaksjonen ønsker at den øvrige ledelse tar disse signalene på alvor i sitt videre arbeid med konfliktløsningen.

Det er på det rene at Valla overfor Jacobsen tilbød å trekke seg fra stillingen, men Stig Jacobsen overtalte henne til å fortsette.

Valla ble sykmeldt i fire uker 22. september 2008. I forbindelse med sykmeldingen skrev hun følgende i en e-post til Jacobsen:

Jeg har vært veldig nedfor i helgen og gikk til legen i morges. Han sykmeldte meg i en måned (14 + 14 dager). Jeg vet at jeg skuffer deg, men jeg orker ikke være på jobb slik redaksjonen er nå. Det blir for tøft. Antagelig har jeg tøyd denne strikken for langt allerede.

Valla henvendte seg også til Fjellheim samme dag:

(...) Jeg er utrolig sliten og nedfor, og selv om jeg tror det vil hjelpe meg å være borte fra redaksjonen i en tid, er jeg ikke sikker på om det er nok. Jeg lurte derfor på om Bonnier har en avtale med en bedriftspsykolog som jeg kunne snakke med. Det tror jeg hadde hjulpet meg veldig.

(...) For meg handler det ikke om hva jeg vil, men hva jeg orker. Jeg ønsker å vikariere for Vanessa til hun kommer tilbake, men jeg orker ikke å være i redaksjonen slik den er nå. Dersom dere ønsker å diskutere hva vi skal gjøre fremover, kommer jeg gjerne ned og tar et møte med dere begge.

Gilje fikk ikke forsette i vikariatet som skjønnhetsredaktør utover prøvetiden på 6 måneder, og fratradte sin stilling 9. oktober 2008. Helle Paulsson, som også hadde vært sentral i konfliktene, ble i oktober 2008 flyttet fra Costume-redaksjonen til en annen redaksjon i Bonnier.

Konfliktene var også gjenstand for oppslag i VG 10. oktober og 2. november 2008, samt Dagens Næringsliv i desember 2008. I tillegg ble konfliktene omtalt på nettstedet Kampanje.no

Den 17. oktober 2008 hadde Valla et møte med Stig Jacobsen på Posthallen. Jacobsen fortalte da at Bonnier var i ferd med å engasjere Monica Csango til med tanke på jobben som sjefsredaktør. Valla ble bedt om å tenke over saken. Monica Csango ble presentert for redaksjonen 20. oktober 2008. Kristin Valla kom tilbake på jobb etter sykmelding 22. oktober 2008.

Drøftelsesmøte ble avholdt 30. oktober 2008, og Valla mottok oppsigelse fra den midlertidige stillingen som sjefsredaktør samme dag. Oppsigelsestiden var satt til én måned.

Monica Csango startet opp sitt arbeid i begynnelsen av november 2008. I alle fall fra 11. november 2008 har hun i korrespondanse med mer benyttet tittelen "konstituert sjefsredaktør", jf blant annet e-post av 11. november 2009. Csango tok også i november initiativ til og inviterte redaksjonen på sosiale arrangementer uten at Valla, som ansvarlig redaktør, blir invitert. Det er videre på det rene at det i oppsigelsestiden ble innkalt til redaksjonsmøter for planlegging av Costume Awards uten at Valla ble invitert til å delta.

Det er på det rene at Kristin Valla utad har fremstått som ansvarlig redaktør, herunder har skrevet lederartikler, for Costume til og med januarutgaven 2009. Det er også uomtvistet at Valla har mottatt lønn som sjefsredaktør frem til 31. januar 2009.

Kristin Valla sa opp sin stilling som redaksjonssjef i Costume 30. november 2008.

Vallas prosessfullmektig, advokat Skarning, mottok 17. januar 2009 en kopi av en e-post fra Vanessa Rudjord til Stig Jacobsen datert 23. oktober 2008 hvor Jacobsen redegjør for oppsigelsen av Kristin Valla. E-posten var angivelig sendt fra Stig Jacobsen til advokat Skarning. Nærmere undersøkelse av forholdet avdekket at en tidligere ansatt i Bonnier urettmessig har vært inne på Bonniers datasystem i en periode på 27 minutter natt til 17. januar 2009, foretatt en rekke søk med søkeordet "vanessa", og videresendt overnevnte e-post til advokat Skarning. Vedkommende har erkjent forholdet og saken er politianmeldt.

Kristin Valla anla søksmål ved Oslo tingrett 5. november 2008. Hun fremmet samtidig begjæring om midlertidig forføyning for gjeninntreden i stillingen samt rett til å stå i denne i en oppsigelsestid på tre måneder. Bonnier tok til motmæle, og gjorde blant annet gjeldende at oppsigelsestiden for konstitusjonen var på én måned.

Ved kjennelse fra Oslo tingrett av 29. november 2008 ble begjæring om midlertidig forføyning ikke tatt til følge. Anke over kjennelsen ble forkastet ved Borgarting lagmannsretts kjennelse av 8. januar 2009. Spørsmålet om oppsigelsestidens lengde er ikke lenger et tvistetema i saken.

Hovedforhandling ble avholdt i Oslo tingrett 3. og 4. februar 2009. Begge parter møtte sammen med sine prosessfullmektiger og avga forklaring. Det ble avhørt 7 vitner og for øvrig foretatt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

Saksøkeren, Kristin Valla, har i hovedtrekk gjort gjeldende:

Oppsigelsen av Kristin Valle er usaklig, jf arbeidsmiljøloven § 15-7. Problemene i redaksjonen skyldtes en rekke forhold, herunder organiseringen fra Bonniers side.

Bonnier ansatte Valla i konstitusjonen som sjefsredaktør uten prøvetid til tross for at hun selv var i tvil om hun ønsket denne jobben, og at Bonnier var kjent med at hun ikke hadde ledererfaring. Bonnier godtok henne som hun var, og aksepterte dermed at det ville kunne være noen innkjøringsproblemer. Hennes uerfarenhet som leder gikk ikke ut over arbeidet med å få ut magasinet, og Costume hadde salgsrekord under Vallas ledelse.

Valla fikk ingen skriftlig arbeidsavtale, opplæring eller stillingsinstruks. Bonnier anser seg rettslig bundet av Redaktørplakaten. Ansettelsen av Valla er et brudd på Redaktørplakatens bestemmelser om blant annet uavhengighet. Som en følge av dette har redaktører et sterkere oppsigelsesvern enn alminnelig ansatte.

Det var uklare ansvarsforhold og flytende fullmakter i Bonnier ved at Stig Jacobsen blandet seg inn. Innblandingen skjedde dels i forhold til personalmessige forhold, dels om rene redaksjonelle forhold. I september 2008 besluttet Jacobsen i Vallas fravær å utvide en reportasje laget av Helle Paulsson. Dette var stikk i strid med Vallas tidligere instruks vedrørende denne reportasjen. Han involverte seg også forbindelse med valg av forside for bladet. På denne måten ble Valla i praksis fratatt sin myndighet som redaktør.

Denne styringsformen dannet grunnlag for problemer idet Valla ble usikker i sin rolle og hennes autoritet overfor redaksjonen ble undergravet. Den redaksjonelle og personalmessige innblandingen i redaksjonen medførte at Vallas autoritet som sjefsredaktør ble borte. Valla fikk ikke de nødvendige fullmakter til å gjøre en god jobb.

Det er Bonnier som har bevisbyrden for at oppsigelsen er saklig begrunnet.

Det er på det rene at Bonnier var vel kjent med dokumentasjonskravet og hvordan man som arbeidsgiver går frem for tilstrekkelig å begrunne en oppsigelse. Kristian Fjellheims notat vedrørende fremgangsmåten for oppsigelsen av Elisabeth Gilje er et klart uttrykk for dette. Til tross for fokus på saksbehandlingen i Gilje-saken fikk Valle ingen advarsler, hun hadde ingen formelle medarbeidersamtaler, og hun fikk heller ikke noen generelle tilbakemeldinger på sin lederstil. Hun mottok heller ingen advarsler eller andre tilbakemeldinger knyttet til utførelsen av hennes arbeid for øvrig. De møtene hun hadde med Jacobsen og Fjellheim sommeren 2008 dreide seg om konflikten med Elisabeth Gilje

og var ingen generell tilbakemelding eller korreksjoner på hennes lederegenskaper eller arbeidsutførelse for øvrig. Bonnier har heller ikke i etterkant dokumentert at oppsigelsen er saklig begrunnet.

Da Kristin Valla 22. oktober 2008 kom tilbake etter endt sykmeldingsperiode var de to mest sentrale personene i konfliktene – Elisabeth Gilje og Helle Paulsson – ute av redaksjonen. Vallas mulighet for å lykkes som sjefsredaktør var etter dette vesentlig bedre. Denne muligheten fikk hun aldri.

Oppsigelsen av Valla var i realiteten en konsekvens av at Monica Csango var blitt engasjert som ny sjefsredaktør mens Valla var sykmeldt. Beslutningen var fattet uten reelle forhåndsdrøftelser og det spilte ingen rolle hva Valla gjorde eller sa. Beslutningen var allerede tatt. Monica Csango ble presentert for redaksjonen den 20. oktober 2009.

Til tross for at Valla hadde en oppsigelsestid på én måned, var det også i denne perioden Monica Csango som var den reelle redaktør. Hun titulerte seg som konstituert sjefsredaktør, og Kristin Valla ble også holdt utenfor sosiale arrangementer som resten av redaksjon ble invitert på. I tillegg ble hun ikke innkalt til redaksjonsmøte for planlegging av Costume Awards 13. november 2009 til tross for at hun var sjefsredaktør på dette tidspunktet.

Selv om retten finner at oppsigelsen er saklig begrunnet, foreligger det så grove saksbehandlingsfeil at oppsigelsen likevel må settes til side.

Kristin Valla gjør gjeldende et erstatningskrav etter arbeidsmiljøloven § 15-12 annet ledd.

Valla skal som utgangspunkt ha full lønn som sjefsredaktør frem til 1. august 2009. Det er på det rene at Valla har mottatt full lønn frem til 31. januar 2009, og at hun 1. mars 2009 skal tiltre en redaksjonssjefstilling i bladet Mamma. Lønnen i Mammaredaksjonen er imidlertid kr. 70 000 lavere per år, og differansen kreves som utgangspunkt erstattet.

For så vidt gjelder oppreisningserstatningen, gjøres det gjeldende at presseoppslagene i saken har vært en stor belastning for Valla. Konflikten i Costume ble omtalt i VG og på nettstedet Kampanje under Vallas sykmeldingsperiode. Vallas navn på offentliggjort og det ble hevdet at de ansatte mente at Vallas manglende motekompetanse var årsaken til konfliktene i Costume.

Bonnier har også urettmessig kastet mistanken for datainnbruddet mot Kristin Valla til tross for at vedkommende som har foretatt dette benekter at Valla hadde noe med datainnbruddet å gjøre. Valla benekter videre at hun tidligere hadde bedt Rudjord om kopi av den aktuelle e-post. Bonnier har flere ganger vært i kontakt med vedkommende som har

forklart at Valla ikke har noe med datainnbruddet å gjøre. Bonnier har like fullt valgt å fortsette å fremføre en mistenkeliggjøring av Valla.

Bonnier har videre erkjent å ha tatt kontakt med Vallas nye arbeidsgiver uten at Valla var kjent med dette. Kontakten utgjør en tilleggsbelastning for Kristin Valla.

Kristin Valla har nedlagt slik påstand:

1. Bonnier Media AS dømmes til å betale erstatning til Kristin Valla etter rettens skjønn, og med tillegg av forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven fra forfall til betaling skjer.
2. Bonnier Media AS dømmes til å betale sakskostnader til Kristin Valla.

Saksøkte, Bonnier Media AS, har i det vesentlige gjort gjeldende:

Det var saklig grunn til å si opp Kristin Valla. Oppsigelsen er begrunnet i hennes manglende dyktighet som leder, og som blant annet viste seg ved en vinglete lederstil og dårlige evne til konflikthåndtering noe som førte til en redaksjon i oppløsning.

Håndteringen av konflikten med Elisabeth Gilje viser dette. Det var Valla som tok initiativ til advarselen til Gilje, og denne var utformet på bakgrunn av innspill fra Valla. Hun tok også aktivt del i selve utformingen av denne. Kristin Valla ombestemte seg etter en stund, og advarselen måtte revideres.

Redaksjonen hadde ikke tillit til Kristin Valla som sjefsredaktør, og følte seg utrygge i forhold til ledelsen. Det vises til mistillitserklæring av 26. august 2008.

Kristin Valla var imidlertid ønsket tilbake i stillingen som redaksjonssjef; en jobb hun utførte på en meget tilfredstillende måte.

Bonnier ved Jacobsen og Fjellheim forsøkte hele tiden å støtte henne og backe henne opp. Hun har flere ganger i perioden gitt uttrykk for at hun ønsket å slutte som sjefsredaktør, men fikk hele veien støtte av Stig Jacobsen. Han overtalte henne også til å fortsette i stillingen flere ganger. Bonnier trodde ikke Valla ville klare å komme tilbake som sjefsredaktør etter de signalene som kom i e-post i forbindelse med sykmeldingen. Bonnier var avhengig av å finne en løsning.

Det erkjennes at Valla burde hatt en skriftlig arbeidsavtale, men mangelen av dette har ikke ført til noen uklarhet med hensyn til Vallas rolle. Det har heller ikke først til noen utrygghet for Valla. At Valla ikke fikk noen skriftlig arbeidskontrakt for denne perioden kan heller ikke anses som noen grov saksbehandlingsfeil. Bonniers saksbehandling har vært forsvarlig og den har ikke ledet til et feil resultat. Avgjørelsen var ikke bygget på vilkårlighet eller utenforliggende hensyn.

Bonnier anerkjenner naturligvis den redaksjonelle uavhengighet. Bonnier har ikke blandet seg inn i det redaksjonelle arbeidet i bladet. Stig Jacobsen, som satt i umiddelbar nærhet til redaksjonen, ble i noen enkeltstående tilfeller involvert i redaksjonelle spørsmål. Dette var kun vært ment som en nødløsning ettersom de ansatte i redaksjonen ikke fikk tak i Valla.

Valla var fullt klar over hvilke oppgaver og fullmakter hun hadde i jobben, og Jacobsens bistand innebar ingen uklarhet med hensyn til hvilken rolle hun hadde.

Ledere har et svakere oppsigelsesvern enn andre ansatte. Under enhver omstendighet hadde Valla annen jobb i samme redaksjon slik at vernet blir svakere som en følge av at dette må anses som en endringsoppsigelse.

Det var helt klart for alle at det var Valla som var konstituert sjefsredaktør ut november måned. Hun står som ansvarlig redaktør til og med januarnummeret 2009 og har skrevet lederartikler for magasinet til og med dette nummeret.

Når Monica Csango titulerer seg som ”konstituert sjefsredaktør” allerede i november 2008 hadde det sammenheng med et behov for å vise både redaksjonen og omverdenen, herunder annonsørene, at det var endringer i Costume. Redaksjonen var på dette tidspunkt fullstendig i oppløsning, og det var nødvendig å vise at ledelsen tok grep om situasjonen.

Dette var også bakgrunnen for at Monica Csango inviterte redaksjonen på en helkveld på byen. De ansatte var slitne etter ferdigstilling av januarnummeret av Costume og hadde behov for belønning.

Det er riktig at Kristin Valla ikke ble innkalt til redaksjonsmøte vedrørende Costume Awards. Valla hadde hele tiden sagt at hun skulle slutte og dette var et idémøte knyttet til noe som skulle skje etter at hun hadde sluttet.

Kristin Valla har ikke krav på erstatning. Hun har under saksforberedelsen akseptert å fratrukke seg sjefsredaktør 1. februar 2009, og hun mottok full lønn ut januar måned. Hun har derfor ikke hatt noe tap. Hun valgte selv å si opp stillingen som redaksjonssjef.

Kristin Valla kan ikke bebreide Bonnier for presseoppslag vedrørende konflikten, og Bonnier har aldri uttalt at Valla manglet motekompetanse. Kristin Valla har selv bidratt til å gjøre denne saken offentlig. Advokat Skarning har uttalt seg til pressen i forbindelse med nærværende sak og må være den som har overlevert dokumentene til pressen i løpet av saken.

For så vidt gjelder datainnbruddet er det i dag ingen mistanker mot Kristin Valla. Bonnier syntes imidlertid det var rart at Valla uttalte at hun ikke kjente vedkommende som har erkjent å ha foretatt innbruddet selv om de tidligere har vært kollegaer, og at det dreier seg om en oversendelse av en e-post som Valla tidligere har bedt om å få kopi av.

Bonnier Media AS har nedlagt slik påstand:

I hovedsaken:

1. Bonnier Media AS frifinnes for krav om erstatning.
2. Kristin Valla har en oppsigelsesfrist på en måned i stillingen som konstituert sjefsredaktør.
3. Kristin Valla dømmes til å erstatte Bonnier Media AS' saks kostnader.

I begjæringen om midlertidig forføyning:

1. Kristin Valla dømmes til å erstatte Bonnier Media AS' saks kostnader

*Retten*s bemerkninger:

Etter arbeidsmiljøloven § 15-12 (2) kan Kristin Valla kreve erstatning fra Bonnier dersom oppsigelsen av henne er i strid med § 15-7 hvoretter en arbeidstaker ikke kan sies opp fra sin stilling uten at dette er saklig begrunnet i virksomhetens, arbeidsgivers, eller arbeidstakers forhold. Erstatningen fastsettes til det beløp som retten finner rimelig ut fra det økonomiske tap, arbeidstaker og arbeidsgivers forhold og forholdene for øvrig.

Retten skal først ta stilling til om det var saklig grunn til å si opp Kristin Valla fra stillingen som konstituert sjefsredaktør.

Bonnier har begrunnet oppsigelsen med at Valla ikke fungerte i jobben som ansvarlig redaktør for Costume, at hun var en vinglete og usikker leder og at hun ikke har håndtert konfliktene i redaksjonen på en tilstrekkelig god måte.

Oppsigelsen av Valla er begrunnet i arbeidstakers forhold (mangelfulle lederegenskaper), jf siste alternativ i § 15-7 (1). Domstolene stiller i slike tilfeller strenge krav til begrunnelse fra arbeidsgivers side. For at en oppsigelse på dette grunnlag skal være saklig, må det være en markert svikt i arbeidsprestasjonen, dog slik at oppsigelsesvernet for ledere i praksis er antatt å være noe svakere enn for andre ansatte. De mangelfulle lederegenskapene må kunne konstateres på grunnlag av det saksforhold retten finner bevist, og det må være tale om en tydelig svikt i forhold til hva Bonnier som arbeidsgiver med rette kan forvente på grunnlag av arbeidsforholdet. Det er Bonnier som har bevisbyrden for at oppsigelsen av Kristin Valla er saklig og at de forhold oppsigelsen bygger på er korrekte.

Kristin Valla fikk ingen skriftlig ansettelsesavtale eller arbeidsinstruks da hun tiltrådte som konstituert sjefsredaktør. Dette er i strid med arbeidsmiljøloven § 14-5, men kan i seg selv ikke lede til at oppsigelsen er ugyldig. Skriftlighetskravet er en viktig ordensregel som er begrunnet i behovet for å skape klarhet og forutsigbarhet for arbeidstaker. Det er arbeidsgiver som har plikt til å sørge for denne klarheten. Når Bonnier som arbeidsgiver ikke har sørget for å klargjøre arbeidsforholdet og forventningene til Valla, medfører det at Bonnier har en tung bevisbyrde for at Valla ikke har oppfylt arbeidsavtalen, jf Rt 2007-129.

Retten legger til grunn at Valla var kjent med hovedinnholdet i de oppgaver som var tillagt en sjefsredaktør for bladet. Hun hadde arbeidet som redaksjonssjef i Costume i flere år, og hadde god innsikt i produksjonsprosessen. I denne perioden hadde hun jobbet tett med Vanessa Rudjord, og vært hennes nestkommanderende i redaksjonen.

Det er opplyst – og retten legger til grunn - at medarbeiderne i redaksjonen var plassert nær hverandre og at det var en hyppig dialog mellom de ansatte og Jacobsen som administrerende direktør. Arbeidsformen var videre preget av at man tok opp temaer underveis og at det var lite skriftlighet.

Det har fremkommet under bevisførselen at redaksjonen også tidligere hadde vært preget av konflikter. Disse konfliktene ble startet av andre enn Kristin Valla og enkelte personer i redaksjonen var mer sentrale enn andre når det gjaldt å skape intriger og holde konfliktene i gang. Dette var Bonnier vel kjent med og det resulterte i at en medarbeider senere måtte bytte redaksjon.

Bonnier var ved Vallas tiltredelse også klar over at hun var en uerfaren leder. I en slik situasjon – med en urutinert leder i en redaksjon med konflikter - er det etter rettens syn særlig viktig å klargjøre hvilke krav og forventninger Bonnier hadde til Kristin Valla.

Også den etterfølgende håndtering av konfliktene i redaksjonen underbygger etter rettens syn at det var uklare forventninger med hensyn til hva Kristin Valla skulle håndtere som leder. Det er på det rene at Valla slet med å ta grep om konfliktene og at disse langt på vei ble håndtert av Valla, Jacobsen og Fjellheim i fellesskap. Stig Jacobsen deltok i flere møter med redaksjonen sammen med Valla, og både Jacobsen og Fjellheim strakk seg langt for å støtte Valla i forhold til redaksjonen.

Retten finner i denne sammenheng ikke grunn til å vektlegge den innblanding som skjedde fra Stig Jacobsens side vedrørende det redaksjonelle innholdet av bladet. Den aktivitet som ble utvist fra Jacobsens side fremstår ikke som et forsøk på overprøving av Vallas ansvar som redaktør. Retten legger etter bevisførselen til grunn at Jacobsen ikke var kjent med Vallas tidligere instruks vedrørende utvidelsen av reportasje.

For så vidt gjelder advarselen som ble gitt til Elisabeth Gilje, legger retten til grunn at denne var et fellesprodukt hvor Valla rett nok var initiativtaker og viktigste premissleverandør. At denne senere ble revidert – igjen som en følge av et samarbeid mellom Valla, Jacobsen og Fjellheim – kan etter rettens syn ikke anses tilstrekkelig til å dokumentere at Valla var vinglete og usikker som leder.

Det ble også i forbindelse med denne konflikten holdt en rekke møter mellom Valla og Jacobsen/Fjellheim. Disse møtene omhandlet blant annet hvordan Valla skulle håndtere konflikten med Elisabeth Gilje, men retten finner det ikke sannsynliggjort at Valla i disse møtene fikk generelle tilbakemeldinger på sin lederstil. Fjellheim og Jacobsen har forklart at de i forbindelse med denne konflikten ikke ønsket å ta opp Vallas mangelfulle lederegenskaper på generelt grunnlag og sette i gang noen formell oppsigelsesprosess av henne. Det er også på det rene at det ikke ble holdt andre formelle medarbeidersamtaler som ga Valla generelle tilbakemeldinger på den jobben hun utførte.

Retten legger etter bevisførselen til grunn at Bonnier antok at Kristin Valla ikke ønsket å komme tilbake til sjefsredaktørjobben etter endt sykmelding. Basert på de signaler som Kristin Valla ga i e-poster til Jacobsen og Fjellheim er det etter rettens syn forståelig at arbeidsgiver fryktet dette.

Retten har også forståelse for at arbeidsgiver i en slik situasjon undersøker alternative løsninger for det tilfellet at Valla ikke skulle ønske å komme tilbake. Det var i denne perioden at Bonnier fikk kontakt med Monica Csango, som i retten ble beskrevet som å være av ”sjefsredaktørstøpning”. Retten bemerker at det ikke er tiltrekkelig grunn til oppsigelse at arbeidsgiver finner en annen person som er bedre egnet til stillingen, jf Fougner/Holo, Arbeidsmiljøloven (2006) side 739.

Det har også under bevisførselen kommet frem at man ønsket å skåne Kristin Valla for ytterligere konflikter. Jacobsens e-post til Vanessa Rudjord av 23. oktober 2008 er i så måte illustrerende for det retten oppfatter som den reelle begrunnelsen for oppsigelsen:

Vi har den siste måneden hatt en situasjon med en redaksjon i total oppløsning, med tre sykemeldte (Kristin, Sonia og Helle) og en oppsigelse fra Sonia, og hvor jeg selv har sittet og desket bladet og forsøkt å holde stemningen oppe, innimellom dagene Helle har vært innom og krisemaksimert (Helle har vært 50 % sykemeldt i ren protest, og har, når hun har vært her, prøvd å få de andre med på at det var umulig å få gjort ferdig bladet, nå som Elisabeth var borte).

(...) Bladet ble, mot alle odds, veldig bra, med de er slitne og nedkjørte, og behovet for å finne en varig løsning har vært viktig (Malene har visstnok begynt å søke jobber, så hvis vi skulle slippe å miste samtlige, måtte jeg ha en varig løsning klar for dem til deadline).

(...)

For Kristins del, har hele saken vært et helvete. Helle har for en gangs skyld fått fritt utløp for sin ondskap, og Kristin har fått svi til gangs. Dette har naturlig nok ført til at hun har slitt. Ikke bare har hun måttet tåle å tape ansikt foran redaksjonen ved flere anledninger, hun har, i alle fall de dagene Helle har vært til stede, blitt regelrett frosset ut. Jeg klandrer på ingen måte Kristin for dette.

Når det hele så kulminerer i en måneds sykemelding, som følge av det usunne psykososiale klimaet, er det klare signaler om at ledelsen bør skåne henne for ytterligere plaging. Selv om vi nå har flyttet Helle, er det ingen tvil om at ting ikke kommer til å gå tilbake til det normale når Kristin returnerer. Tilliten mellom redaktør og redaksjon er borte, og sannsynligheten for at Kristin møter slik motstand at hun går på en ny smell er enorm. Og jeg frykter virkelig at en ny smell kan bli virkelig ødeleggende for henne. Slik både jeg og Kristian så det, ville det være nærmest uansvarlig av oss å ”kaste henne til ulvene”, når sannsynligheten er så vidt stor for at utfallet blir katastrofe.

Kristin har gjentatte ganger sagt at hun vil slutte, og jeg har hver gang overtalt henne til å fortsette i jobben. Jeg hadde derfor håpet det ville bli sett på som en kjærkommen håndrekning at vi fant noen som kunne overta den utsatte stillingen, (...).

Retten har etter en samlet vurdering kommet til at Bonnier ikke har sannsynliggjort at oppsigelsen av Kristin Valla er saklig begrunnet. Retten har ved vurderingen lagt vekt på at det var uklarhet med hensyn til hvilke forventninger Bonnier hadde til Kristin Vallas rolle som leder. Dette ble ikke kommunisert ved tiltredelsen og Jacobsen og Fjellheims engasjement i konflikthåndteringen bidro til ytterligere uklarhet med hensyn til hva hun skulle håndtere på egen hånd. Denne uklarheten, som Bonnier er ansvarlig for, må sammenholdes med manglende korrektiver i form av tilbakemeldinger på arbeidet og manglende saksbehandling av oppsigelsessaken. Retten har også lagt vekt på at Bonnier er et stort mediekonsern. Det er under saken dokumentert at de involverte personer var godt kjent med hvilke krav som gjelder for å kunne begrunne en oppsigelse og hvilke saksbehandlingskrav som gjelder i en slik prosess. Det må etter rettens syn forventes at en så vidt stor aktør opptrer profesjonelt i forhold til alle sine ansatte.

Oppsigelsen kom brått på Kristin Valla som i hele perioden hadde opplevd å bli støttet og fulgt opp av ledelsen samt at hun flere ganger hadde blitt overtalt til å fortsette i jobben. Når arbeidsgiver plutselig endrer holdning uten at hun fikk noen formell beskjed om dette, fikk hun heller ikke anledning til å endre utførelsen av arbeidet. Selv om loven ikke oppstiller krav om at en arbeidstaker må ha mottatt forutgående advarsel, har retten lagt vekt på dette ved bevisvurderingen.

Retten finner på denne bakgrunn at det ikke er ført tilstrekkelig bevis for at Kristin Valla utførte sine lederoppgaver på en så dårlig måte at det kan føre til oppsigelse av arbeidsforholdet. Retten har etter dette kommet til at oppsigelsen av Kristin Valla er

usaklig begrunnet i forhold til arbeidsmiljøloven § 15-7. Oppsigelsen må dermed kjennes ugyldig i henhold til arbeidsmiljøloven § 15-12 første ledd.

Det følger av arbeidsmiljøloven § 15-12 annet ledd at arbeidstager kan tilkjennes erstatning dersom arbeidsgivers oppsigelse er ugyldig. Erstatningen skal fastsettes til ”det beløp som retten finner rimelig under hensyn til det økonomiske tap, arbeidsgivers og arbeidstakers forhold og omstendighetene for øvrig”. Det er også klart at retten har adgang til å unnlate å tilkjenne erstatning, jf Rt 1988 side 959.

Retten har finner det riktig å utmåle erstatning for økonomisk tap. For så vidt gjelder det økonomiske tapet følger det av rettspraksis at arbeidstaker har krav på lønn for den tid en arbeidstaker har vært ute av stillingen. Det klare utgangspunkt er videre at det ikke skal gjøres fradrag i inntekt fra annet arbeid i perioden.

Det er på det rene at Kristin Valla har mottatt full lønn som sjefsredaktør til og med januar 2009, og har således ikke hatt noe økonomisk tap i denne perioden. Hun har videre mottatt lønn som sjefsredaktør i februar måned. Idet det skal foretas en skjønnsmessig utmåling, trenger ikke retten å ta standpunkt til noen eksakt beløp for lønnstapet. Det bemerkes at det ikke skal gjøres fradrag for den eventuelle inntekt hun har mottatt som redaksjonssjef i magasinet Mamma, jf ovenfor.

Når det gjelder fremtidig inntektstap finner retten det ikke sannsynliggjort at Valla ville fungert i stillingen som sjefsredaktør frem til august 2009. Det vises i den forbindelse til at det var usikkert hvordan redaksjonen ville fungere etter at hun kom tilbake etter endt sykmelding, og at hun selv flere ganger hadde gitt uttrykk for at hun ønsket å slutte i stillingen. Retten tilkjenner derfor ikke erstatning for fremtidig inntektstap.

Retten finner det videre riktig å tilkjenne erstatning for ikke-økonomisk skade. For så vidt gjelder oppreisningserstatningen har det i praksis vært relativt beskjedne beløp som har blitt tilkjent, jf eksempelvis Rt 1988-959 (kr 20 000) og Rt. 1991-236 (kr. 50 000).

Retten har ved utmålingen av oppreisningserstatningen lagt vekt på at oppsigelsen skjedde brått, og uten at arbeidsgiver hadde fulgt de alminnelige saksbehandlingsreglene i arbeidsmiljøloven. Videre er det tillagt vekt at Valla i oppsigelsestiden ble satt på sidelinjen i redaksjonen og at en annen ble konstituert i sjefsredaktørstillingen i hennes oppsigelsestid. Det forhold at Kristin Valla, som den eneste i redaksjonen, heller ikke ble invitert på sosiale arrangementer og på redaksjonsmøter må også tillegges vekt ved utmålingen. Endelig har retten lagt vekt på at Valla har blitt mistenkeliggjort i forbindelse med datainnbruddet i januar 2009. Bonnier har i den forbindelse vist til Valla tidligere hadde bedt Vanessa Rudjord om å få kopi av e-posten fra Jacobsen som senere ble oversendt advokat Skarning, og at det ikke var korrekt at Valla ikke kjente vedkommende som hadde foretatt datainnbruddet. Bonnier har flere ganger hadde vært i kontakt med

vedkommende som har begått datainnbruddet og denne personen har benektet at Valla hadde noe med datainnbruddet å gjøre. Bonnier har likevel valgt å fortsette å fremføre en mistenkeliggjøring av Valla. Retten har forståelse for at dette har vært en tilleggsbelastning for Kristin Valla.

Kristin Valla har videre anført at det har vært en stor påkjenning at konflikten har vært omtalt i pressen, og at hun må tilkjennes kompensasjon for denne belastningen. Retten finner det imidlertid ikke bevist at oppslagene kan lastes Bonnier, samtidig er det på det rene at Valla selv har gitt informasjon om konflikten til pressen i forbindelse med denne saken. Retten finner derfor ikke å kunne ta dette forhold i betraktning ved utmålingen av erstatning.

Retten har etter dette kommet til at erstatningskravet skjønnsmessig fastsettes til kr. 75 000.

Kristin Valla har vunnet saken fullstendig, og skal ha erstattet sine nødvendige saks kostnader av Bonnier, jf. tvisteloven § 20-2 og § 20-5. Advokat Skarning har fremlagt omkostningsoppgave der saks kostnader kreves dekket med 248 188 kroner, hvorav kr. 198 550 utgjør salær og utgifter utgjør kr. 550. Summen inkluderer også salær forbundet med midlertidig forføyning som er stipulert til kr. 13 200. Bonnier har hatt anledning til å kommentere kravet, uten å fremsette innsigelser. Retten finner at omkostningene har vært nødvendige for å få saken tilfredsstillende belyst, og retten legger oppgaven til grunn.

For så vidt gjelder renter på kravet om saks kostnader vises det til tvangsfullbyrdsloven § 4-1 tredje ledd.

Dommen er enstemmig.

SLUTNING

1. Bonnier Media AS dømmes til å betale erstatning til Kristin Valla med 75 000 – syttifemtusen – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven fra forfall til betaling skjer.
2. Bonnier Media AS dømmes til å betale Kristin Vallas sakskostnader med 248 188 – tohundreogførtiåttetusenetthundreogåttiåtte – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

Retten hevet

Yngvild Thue

Jorid Tveita

Reidar Skogheim

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegjensstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegjensstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegjensstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegjensstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.